«Согласовано»

Зам. директора по ДО

МБОУ «СОШ № 41»

____________ Камалян Э.Э.

Протокол №1 от 26.08.2022

Утверждаю

Директор МБОУ «СОШ № 41»

____________ Л.И.Корбанова

Приказ № 057

от 26 08 2022 г.

Рабочая программа по обучению татарскому языку детей 4-7 лет

Составила:

Лотфуллина А.Г.

воспитатель по обучению

дошкольников татарскому языку

Казань, 2022-2023 г.

Введение

Согласно статье 8 Конституции Республики Татарстан татарский и русский языки являются равноправными государственными языками.

В целях реализации закона Республики Татарстан «О государственных языках Республики Татарстан», опираясь на стратегию развития образования на 2010-2015 годы «Киләчәк» - «Будущее», Министерством образования и науки РТ разработаны новые учебно-методические комплекты (УМК) по изучению татарского, родного и русского языкам в дошкольных образовательных учреждениях. Стратегия развития образования в Республике Татарстан на 2010 - 2015 годы разработана с целью преодоления негативных тенденций, связанных с падением качества образования, низкой экономической эффективностью функционирования отрасли образования и их влиянием на инновационное развитие Республики Татарстан. Стратегия исходит из основополагающих федеральных и республиканских нормативно-правовых актов и программ в данной сфере, полностью соответствует Национальной образовательной инициативе «Наша новая школа», утвержденной Президентом Российской Федерации Д.А. Медведевым 4 февраля 2010 года. Стратегия разработана с учетом анализа состояния образования в мире, Российской Федерации и Республике Татарстан, в ней определены цель и задачи, сформулированы ключевые принципы развития отрасли, представлены основные мероприятия и проекты по уровням образования. Стратегия реализуется поэтапно с учётом приоритетности и уровня ресурсного обеспечения. Стратегия утверждается Комиссией по разработке и реализации комплексной государственной программы развития системы образования в Республике Татарстан на 2010 - 2015 годы. Перечень конкретных мер, исходя из этапов реализации, определяется Кабинетом Министров Республики Татарстан.

Головным исполнителем мероприятий и проектов является Министерство образования и науки Республики Татарстан, которое формирует подчиненные целям и задачам Стратегии нормативно-правовые и организационные условия для участия в реализации Стратегии органов государственной и муниципальной власти всех уровней, образовательных учреждений и иных заинтересованных организаций. С принятием закона РТ №44 от 28.07.2004г. «О государственных языках РТ и других языках РТ», и приказом Министерства образования и науки РТ №463 от 29.06.2001г. «О мерах по улучшению изучения родного, татарского, русского языков в ДОУ», определивших татарский и русский язык как государственные, сформированы правовые основы для создания целостной системы обучения татарского языка в условиях новой языковой ситуации.

Часть поставленной проблемы решается при помощи учебно-методического комплекта "Татарча сөйләшәбез" авторы Зарипова З.М., Кидрячева Р. Г. И др.УМК предусматривает совместную работу с детьми педагогов ДОУ, родителей в различных видах деятельности и в семье.

Объективные условия, предопределившие место и роль татарского языка, как родного и неродного в системе образования, способствуют формированию новых концептуальных подходов к обучению татарского языка как неродному.

Актуальность проблемы обучения татарскому языку в детском саду обусловлена практической потребностью, в связи, с чем возникает необходимость теоретических и практических разработок, которые могут быть положены в основу совершенствования учебно-методических комплектов по татарскому языку.

Пояснительная записка

Мне всегда было интересно заниматься чем-то новым и увлекательным, делать свои занятия насыщенными, продуктивными и современными. Ведь задача педагога состоит в том, чтобы заинтересовать детей в своем предмете, привлечь внимание детей. Поиск эффективных методик привел меня к новым компьютерным технологиям.

Достижение высоких результатов в обучении дошкольников второму языку зависит от создания благоприятной психологической атмосферы на занятиях, положительной мотивации.

Одним из наиболее оптимальных средств повышения мотивации к изучению татарского языка является использование на занятиях информационно-комуникационных, интерактивных технологий.

Программа разработана для детей 4-7 лет не владеющих татарским языком. Предлагаемый цикл НОД «Говорим по-татарски» - это результат направленных поисков и размышлений о том, с помощью

каких средств и методов дать детям необходимые знания по изучению татарского языка. Специальный цикл НОД рассчитан на 3 года обучения.

Образовательно-воспитательные задачи

Основная задача обучения татарскому языку в детском саду - формирование и развитие первоначальных умений и навыков. Программой обучения детей татарскому языку предусмотрено для детей к 7 годам жизни задачи: умение воспринимать татарскую речь на слух и принимать участие в несложном диалоге. Они должны научиться различать на слух повествовательные, вопросительные и побудительные предложения. Уметь отвечать на вопросы воспитателя, товарищей, на основе изученного материала. Уметь переводить слова и предложения с русского на татарский и наоборот.

Формирование, развитие и закрепление умений и навыков владения татарским языком осуществляется в процессе активной речевой практики детей. В речевой практике они запоминают наиболее употребляемые формы слов, а также конструкции и предложения. Они постепенно овладевают умением составления предложений на основе усвоенных образцов.

1. Пробуждать интерес к изучению татарского языка.
2. Активно помогать каждому ребенку в освоении программы по обучению детей татарскому языку.
3. Совершенствовать все стороны речи: расширять и активизировать словарь, развивать диалогическую речь, обучать формам монологической речи.
4. Формировать умения строить предложения, учить отвечать на вопросы, точно употребляя слова по смыслу.
5. Развивать восприятие, внимание, память детей; интерес к различным видам игр, побуждать к активной деятельности.
6. Воспитывать интерес и уважение к культуре, традициям и обычаям татарского народа.
7. Воспитывать усидчивость; учить проявлять настойчивость, целеустремленность в достижении конечного результата.

Принципы программы:

Коммуникативные принципы – язык изучается детьми не как наука, а как средство общения.

Интегративные и дифференциацивные принципы– **һәр сөйләм төренең үз үзәнчәлеген исәпкә алу, тәрбияче сөйләмен техник чаралар ярдәмендә (аудио-, видеоязмада) тыңлау (аудирование), тел үзәнчәлекләрен төрле күнегүләрдә бирү, балаларның диалогик сөйләмен үстерү;**

Наглядные принципы– **тел өйрәтүне көндәлек тормыштагы һәр төрле эшчәнлеккә бәйле рәвештә, аларның тирә-юньне танып белүенең төп чарасы булып торган уен аша үткәрү;**

***Тел өйрәтү, тәрбия һәм үстерү бурычларының бер-берсе белән тыгыз бәйләнештә тормышка ашыру принцибы*;**

Интеграция всех облостей Барлык белем бирү өлкәләрен берләштерү (интегрированные) принципы: аралашу, танып-белү, социальләштерү, физик культура, сәламәтлек, хезмәт, иминлек, матур әдәбият, иҗади сәнгать, музыка.

Принцип преемственности– ступенчатое непрерывное обучение детского сада и начальной школы;

Обучение основано на *тематическом принципе* обучения;

Обучение основано на *принципе мотивации* –ребёнок усваевает и начинает мыслить, только в том случае когда информатия интересна и воспринемает её как личность.На первом месте стоит мативация т.е. при изучении языка просмотр сказок, встреча с любимыми героями (Акбай. Мияу), использование элементов игр. **Телне аралашу, уен ситуацияләренә бәйләп өйрәнгәндә, балалар тел өйрәнүнең практик әһәмиятен тоялар, эмоциональ күтәренкелек туа һәм алар тел материалын бик теләп үзләштерәләр.**

Дидактитические принцибы – от простого к сложному.

Принцип индивидуального подхода к каждому ребёнку–при обучению языку личностно-ориентированный подход и возрастным особенностям ребёнка.

Средства используемые при обучении татарскому языку:

- Разработки НОД, диагностический материал.
- Звуковая наглядность (аудио, анимационные сюжеты, мультфильмы).

- Наглядный материал (демонстрационные и раздаточные картинки, игры с движением и музыкой, материал для театрализованной деятельности)
- Пиктограммы.
- Количественная наглядность (макеты, муляжи, игрушки)
- Рабочие тетради.
- Компьютер.

Формы и виды деятельности.

Программа бурычларын үтәүдә эш формаларының, практик гамәли алымнарның, чараларның әһәмияте зур. Төп эш төрләре булып түбәндәгеләр тора:
1.Предметлар белән эш: тасвирлау, уенчык белән диалог төзү, уен һәм экиятләрдә катнашу.
2.Работа с картинкой: тасвирлау, развивающий диалог.
3.Сюжетно-ролевые игры;
4.Обучение хороводным играм, играм с движением и с музыкой (опираясь на аудио записи).
5.Театрализация (пальчиковый театр, маски, костюмы, драмматизация (показ родителям, детям других групп).
6.Подвижные игры: с мячом, игра “Командир” , хороводные игры, игры физминутки.
7.Творческие : рольле уеннар ситуативные игры: интервью, ситуативные упражнения.
8.Ситуатив, логик күнегүләрне ишетеп, аңлап эшләү.
9.Развивающий диалог (взрослый и сверстник, между сверстниками).
10. Прослушивание аудиозаписей, повтарение их, пение, кабатлау, показать на ресунках услышанные слова.
11.Просмотр анимационных сюжетов и мультфильмов.
12.Интерактивные игры.

Основными условиями овладения татарским языком являются:
1.Постепенное включение в речевую деятельность новых форм слов, синтаксических конструкций, типовых предложений и образцов связной речи.
2. Введение нового материала параллельно с усвоенным.
3. Чистая и регулярная повторяемость в речи детей усвоенных слов, форм, типов предложений.
Процесс обучения татарскому языку целесообразно вести с опорой на знания, умения и навыки детей.

Программа состоит из трёх проектов. Перед каждым проектом ставится цель и задачи.
“Минем өем” (Мой дом) проекты (4-5 лет).
Цель: Развивать интерес к татарскому языку и желание на нём общаться.
Задачи: 1.Развивать и активизировать словарный запас.
2.Уметь участвовать в простом диалоге. Развивать внимание и память.
3.Воспитывать уважение и уметь слушать собеседника.
“Уйный – уйный үсәбез”(Растём играя) проекты (5-6 лет).
Цель: **Үзара һәм зурлар белән көндәлек тормышта татарча аралашуга чыгу.**
Задачи: 1. Сүз байлыгын арттыру, сөйләм күнекмәләре формалаштыру.
2. Гади сорауларны аңлап җавап бирү, мөрәҗәгать итә белү, көндәлек яшәештә аралашу.
3. Әдәпле итеп кара-каршы сөйләшә белү күнекмәләрен тәрбияләү.
“Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” (Мы уже теперь большие, дорога ведет нас в школу) проекты (6-7 лет).
Цель: Балаларның көнкүрешкә, табигатькә, җәмгыятькә кагылышлы сүзләр исәбенә сөйләмнәрен баету, сүз һәм сүзтезмәләрне төрле ситуацияләрдә кулланышка кертү.
Задачи:1. Сөйләмне аралашу чарасы буларак камилләштерү, файдалана белү күнекмәләренә өйрәтү.
2. Мөстәкыйль фикер йөртергә, җавап бирергә күнектерү, балада үзенең сөйләме белән кызыксыну һәм сизгерлек уяту.
3. Сөйләм әдәбе (сорау, гозер, мөрәҗәгать итү, рәхмәт белдерү, исәнләшү, саубуллашу) кагыйдәләрен камилләштерү.

Учебно-методический комплект включает:
1.Тематический план;
2.Конспекты НОД;
3.Диагностический материал;
4.Рабочие тетради.
5.Аудиоматериалы.
6. Наглядно-демонстрационные, раздаточные материалы.
7. Анимационные сюжеты.

Структура занятия такова:
а) дети слушают воспитателя;
б) воспроизводят вслух слова и предложения, подражая речи воспитателя;
в) самостоятельно используют их в устном общении.
Новые слова усваиваются путем введения с опорой на изученные структуры с учетом тематического принципа.
При усвоении слов и структур используются индивидуальные и коллективные работы (хоровые, групповые, парные упражнения).
Проводится контроль за каждым ребенком, за его произношением, за его участием в работе. С детьми составляем на разные темы диалоги и монологи.
Для усвоения действий:
а) воспитатель дает указания, дети выполняют его, или один ребенок выполняет, называя свои действия;
б) (один ребенок спрашивает, все дети или один ребенок выполняет.
Выполнение указаний и комментирование действий постоянно сменяется вопросно-ответной работой:
а) воспитатель спрашивает - дети хором отвечают;
б) один спрашивает - другой отвечает;
в) все дети спрашивают - ребенок отвечает.
В целях воспитания интереса к изучению татарского языка наряду с вопросно-ответными формами используем хоровые чтения, рисование, пение, инсценированные лепку, дидактических игр и словесные, конечно же подвижные игры со словами.
Содержание заучиваемых стихотворений, непонятные слова объясняются на родном языке.
Детям нравятся физминутки, сопровождаемые хоровым чтением, которые заучены со слуха стихотворений, скороговорки, считалки, песни.

"Минем өем" (Мой дом) проекты (4-5 лет).

Лексический минимум – 62 слова и речевых образца.
Активные слова: эти,әни, кыз, малай, мин, исәнмесез, сау булыгыз, исәнме, эт, песи, әйе, юк, сау бул, әби, бабай, әйбәт, ипи, алма, сөт, чәй, рәхмәт, мә, тәмле, кил монда, утыр, бир, аша, эч, туп, зур, кечкенә, матур, курчак, куян, аю, хәлләр ничек, уйна, пычрак, чиста, ю, бер, ике, өч, дүрт, биш (49 слов)
Речевые образцы: утырыгыз, бу кем?, кем юк?, син кем?, кем анда?, басыгыз, ал, ничә? нинди? (13 слов)
Проект включает в себя темы:
•гаилә
•ашамлыклар
•уенчыклар
•саннар
Наглядно-демонстрационный материал;
Аудиоматериал – 64 трэка;
Анимационные сюжеты – 11;
Рабочая тетрадь – 17 заданий;
Структура

Занятия проводятся 3 раз в неделю, в течение года —105 НОД. Продолжительность занятий 15-20 минут. Структура каждого НОД определяется его содержанием. Каждое занятие имеет основные части:

1. Введения детей в новую тему
2. Рассмотрение нового материала
3. Закрепление лексического минимума.

Занятия проводятся 3 раз в неделю, в течение года —105 НОД. Продолжительность занятий 15-20 минут. Структура каждого НОД определяется его содержанием. Каждое занятие имеет основные части:

1. Введения детей в новую тему
2. Рассмотрение нового материала
3. Закрепление лексического минимума.

Тематик план.

Эшчәнлек №	Тема		Сәгать саны	Уздыру вакыты
1	**Танышу**	Танышу	1	сентябрь 1 атна
2		Кабинет буенча экскурсия	1	сентябрь 1 атна
3		Мияу һәм Акбай белән таныштыру	1	сентябрь 1 атна
4		Кабинеттагы уенчыклар белән таныштыру	1	сентябрь 2 атна
5		Уеннар уйнау	1	сентябрь 2 атна
6		Татарча әкият карау	1	сентябрь 2 атна
		6		
7	**Гаилә**	Минем гаиләм.	1	сентябрь 3 атна
8		Малай, кыз.	1	сентябрь 3 атна
9,10		Мин һәм гаиләм.Минем туганнарым.	2	сентябрь 3,4атна
11		Тату гаилэ	1	сентябрь 5 атна
12,13, 14		Әйдәгез, танышыйк.	3	октябрь 1,2 атна
15,16, 17		Минем дуслар.Бергәләп җырлыйбыз	3	октябрь 3 атна
18,19		Әйе - юк.Кем юк.	2	октябрь 4 атна
20,21		Кунак килгән.Кунак каршылыйбыз.	2	ноябрь 1 атна
22		Әйдәгез, уйныйбыз.	1	ноябрь 1 атна
23,24		Кунак килгән	2	ноябрь 2 атна
25		Әйдәгез, уйныйбыз.	1	
26,27		Безнең кунаклар.	2	ноябрь 3 атна
28		Шалкан.	1	ноябрь 3 атна
		22		
29	**Ашамлыклар**	Эби кучтэнэче	1	ноябрь 4 атна
30		Бабай күчтәнәче.	1	ноябрь 4 атна
31		Экят илэндэ.Тапшыр	1	ноябрь 4 атна
32,33		Сөт,чәй.	2	декабрь 1 атна
34		Чәй эчәбез.	1	декабрь 1 атна
35,36		Дустыңны сыйла.Рәхмәт әйт.	2	декабрь 1, 2 атна
37,38		Дустыңны сыйла,рәхмәт әйт.	2	декабрь 2 атна
39,40		Песине сыйла.Кунак сыйлау.	2	декабрь 3 атна
41		Мультфильм	1	декабрь 3 атна
42		Чәй табынында.	1	декабрь 4 атна
43		Азат кунак чакыра.	1	декабрь 4 атна

44	Уенчыклар	Уенчыклар	1	гыйнвар 2 атна
45		Зур – кечкенә.	1	гыйнвар 2 атна
46		Күңел ачу кичәсе “Туган көн”.	1	гыйнвар2 атна
47		Курчак кунакка килгән.	1	гыйнвар 3 атна
48,49		Уенчыклар кибете.	2	гыйнвар 3 атна
50		Курчак кунакка килгән.	1	гыйнвар4 атна
51		Уенчыклар кибете.	1	гыйнвар 4 атна
52		Паркка сәяхәт.	1	гыйнвар 4 атна
53		Яңа уенчыклар.	1	февраль 1 атна
54		Уйныйбыз	1	февраль 1 атна
55		Без уйнарга яратабыз.	1	февраль 1 атна
56		Яна уенчыклар	1	февраль 2 атна
57		Уйныйбыз	1	февраль 2 атна
58		Алсунын туган коне	1	февраль 2 атна
59		Мияуга бүләк.	1	февраль 3 атна
60		Уенчыклар кибете.	1	февраль 3 атна
61		Уенчыклар упкәләгән.	1	февраль 3 атна
62		Бүләкләр.	1	февраль 4 атна
63		Уйна.	1	февраль 4 атна
64		Күңелле уеннар.	1	февраль 4 атна
65,66,67		Уенчыклар юабыз.	3	март 1,2 атна
68,69		Ю.	2	март 1,2 атна
70,71		Акбай һәм Мияу маҗаралары.	2	март 1,2 атна
72,73		Уенчыклар юабыз.	2	март 3 атна
74		Экият илендэ	1	март 3 атна
		46		
75,76	Саннар Кабатлау	Саннар	2	март 4 атна
77		Уйныйбыз да, саныйбыз да.	1	март 4 атна
78		Уенчыклар.	1	март 5 атна
79		Ничә уенчык?	1	март 5 атна
80		Уйный, уйный саныйбыз.	1	март 5 атна
		6		
81	Кабатлау	Бергэлэп-уйныйбыз	1	апрель 1 атна
82		Кунак чакырабыз.	1	апрель 1 атна
83		Күңелле ял итәбез.	1	апрель 1 атна
84		Без татарча сөйләшәбез.	1	апрель 2 атна
85		Бу өйдә кем яши?	1	апрель 2 атна
86		Без театр уйныйбыз	1	апрель 2 атна
87		Без татарча сөйләшәбез.	1	апрель 3 атна
88		Акбай, Мияу кунак чакыра	1	апрель 3 атна
89		Без театр уйныйбыз	1	апрель 3 атна
90		Бергэлэп-уйныйбыз	1	апрель 4 атна
91		Кунак чакырабыз.	1	апрель 4 атна
92		Күңелле ял итәбез.	1	апрель 4 атна
93		Уенчыклар.	1	май 1 атна
94		Ничә уенчык?	1	май 1 атна
95		Уйный, уйный саныйбыз.	1	май 1 атна
95-105	**Кабатлау**			

“Уйный – уйный үсәбез”(Растём играя) проекты (5-6 лет).

Лексический минимум – 45 слов и речевых образца.

*Активные слова:*кишер, нинди, баллы, ничә, суган, бәрәңге, алты, җиде, сигез, тугыз, ун, кыяр, кәбестә, кызыл, сары, яшел, кирәк, юа, нәрсә кирәк, аш, ботка, кашык, тәлинкә, чынаяк, зәңгәр, күлмәк, чалбар, ки, сал, йокла, бит, кул, өстәл, урындык, карават, яратам, бар (38 слов)

*Речевые образцы:*бу нәрсә?, хәерле көн, нәрсә бар? күп (7 слов).

Проект включает в себя темы:

•яшелчәләр

•ашамлыклар

•савыт- саба

•киемнәр

•шәхси гигиена

•өй җиhазлары

•бәйрәм “Туган көн”

•бәйрәм “Сабан туй”

•Уртанчылар төркемендәге темалар(гаилә, ашамлыклар, уенчыклар, саннар) ел дәвамында кабатлана.

Структура

Занятия проводятся 3 раз в неделю, в течение года —105 НОД. Продолжительность занятий 20-25 минут. Структура каждого НОД определяется его содержанием. Каждое занятие имеет основные части:

1. Введения детей в новую тему
2. Рассмотрение нового материала
3. Закрепление лексического минимума.

Тематик план.

Эшчәнлек №		Тема	Сәгать саны	Уздыру вакыты	Методик кулланма
	Кабатлау			сентябрь 1 атна сентябрь 2 атна	
1,2	кабатлау	Минем өем.	2	сентябрь 3 атна	
3		Кем юк?	1	сентябрь 3 атна	
4	Яшелчәләр	Кишер үстерәбез.	1	сентябрь 4 атна	
5		Уткэн теманы ныгыту	1	сентябрь 4 атна	
6		“Шалкан ” әкияте. Кишер үстерәбез.	1	сентябрь 4 атна	
7		Куян күчтәнәче.	1	сентябрь 5 атна	
8		Кабатлау	1	сентябрь 5 атна	
9		Мультфильм “Баллы кишер”	1	сентябрь 5 атна	
10		Кабатлау	1	октябрь 1 атна	
11		Серле кэрзин	1	октябрь 1 атна	
12		Уткэннэрне кабатлау	1	октябрь 1 атна	
13		Сыйланабыз.	1	октябрь 2 атна	
14		Бар матур бакча.	1	октябрь 2 атна	
15		Ныгыту	1	октябрь 2 атна	
16		Серле янчык	1	октябрь 3 атна	
17		Уткэн теманы ныгыту	1	октябрь 3 атна	
18		Серле кэрзин	1	октябрь 3 атна	
19		Уткэн теманы.Кабатлау	1	октябрь 4 атна	
20		Бар матур бакча.	1	октябрь 4 атна	
21		Без хезмэт яратабыз	1	октябрь 4 атна	
22		Уткэн теманы ныгыту	1	ноябрь 1 атна	
23		Яшелчәләр кибет	1	ноябрь 1 атна	
24		Уйный-уйный эшлибез	1	ноябрь 1 атна	

25		Уткэн теманы.Кабатлау	1	ноябрь 2 атна	
26		“Төсләр дөньясы”	1	ноябрь 2 атна	
27		Узганнарны ныгыту	1	ноябрь 2 атна	
28		“Төсләр дөньясы”	1	ноябрь 3 атна	
29		Кабатлау	1	ноябрь 3 атна	
30		Юл мажаралары.	1	ноябрь 3 атна	
31		Яшелчә салаты.	1	ноябрь4 атна	
32		Уткэннерне кабатлау, ныгыту	1	ноябрь 4 атна	
33		Яшелчә ю.	1	ноябрь 4 атна	
34,35		Яшелчәләр кибете.Яшелчәләр алабыз	2	декабрь 1 атна	
36		Уйныйбыз да, җырлыйбыз.	1	декабрь 1 атна	
37		“Әкият илендә”	1	декабрь 2 атна	
38,39		Уңыш бәйрәме.Кемгә нәрсә кирәк.	2	декабрь 2 атна	
40	Ашамлыклар	Ашамлыклар	1	декабрь 3 атна	
41,42		Ашханә.	2	декабрь 3 атна	
43		Аш бүлмәсе.	1	декабрь 4 атна	
44,45		Аю кунакка килгән.	2	декабрь 4 атна	
46		“Әкият илендә”	1	декабрь 4 атна	
47		Уткэннэрне ныгыту	1	январь 2 атна	
48		Кибеттә.	1	гыйнвар2 атна	
49		Кабатлау	1	гыйнвар2 атна	
50	Савыт-саба	Туган көн.	1	гыйнвар 3 атна	
51		Курчак Алиягә булыш.	1	гыйнвар 3 атна	
52		Өч аю.	1	гыйнвар 3 атна	
53		Чэй табыны эзрлибиз	1	гыйнвар 4 атна	
54		Төсле чынаяклар.	1	гыйнвар 4 атна	
55		Чисталыкта-матурлык.	1	гыйнвар 4 атна	
56		Уткэннэрне ныгыту	1	февраль 1 атна	
57		Чисталыкта-матурлык.	1	февраль 1 атна	
58		Кабатлау	1	февраль 1 атна	
59	Киемнәр	Туган көнгә яңа киемнәр.	1	февраль 2 атна	
60		Кабатлау	1	февраль 2 атна	
61		Киемнэр кибетендэ	1	февраль 2 атна	
62		Уткэннэрне ныгыту	1	февраль 3 атна	
63		Курчакны киендер.	1	февраль 3 атна	
64		Без киенәбез.	1	февраль 3 атна	
65,66		Киенергә ярдәм ит.	2	февраль 4 атна	
67		Алия йокларга җыена.	1	февраль 4 атна	
68		Уткэннэрне ныгыту	1	март 1 атна	
69,70		Шаян уенчыклар.	2	март 1 атна	
71,72	Шәхси гигиена	Хәерле көн.	2	март 2 атна	
73		Уткэннэрне кабатлау	1	март 2 атна	
74		Курчак белән уйныйбыз.	1	март 3 атна	
75		Ни өчен киемнәр югалган.	1	март 3 атна	
76		Уткэн материалны камиллэштеру	1	март 3 атна	
77	Өй җиһазлары	Өстәл театры “Өч аю”.	1	март 4 атна	
78		Җиһазлар кибете.	1	март 4 атна	
79		Уткэннэрне кабатлау	1	март 4 атна	
80	Бәйрәм “Туган	Уенчыклар иленә сәяхәт.	1	апрель 1 атна	
81		Кибет уены	1	апрель 1 атна	

82		Узган материалны кабатлау	1	апрель 1 атна	
83		Курчакның туган көне.	1	апрель 2 атна	
84,85		Туган көн.	2	апрель 2 атна	
86		Уйнарга яратабыз.	1	апрель 3 атна	
87		Син нәрсә яратасың?	1	апрель 3 атна	
88		Кем нәрсә ярата?	1	апрель 3 атна	
89		"Уйный уйный үсәбез"	1	апрель 4 атна	
90		"Нәрсә бар?"	1	апрель 4 атна	
91		Бар,юк.	1	апрель 4 атна	
92	Бәйрәм "Сабантуй"	Сабантуйга әзерләнәбез.	1	май 1 атна	
93		Күңелле Сабантуй уеннары.	1	май 1 атна	
94		Сабантуй бәйрәме.	1	май 1 атна	
95		Уткэннэрне кабатлау	1	май 2 атна	
96		Кунелле уеннар	1	май 2 атна	
97		Сабантуй бәйрәме.	1	май 2 атна	
98-105		Кабатлау	5	май 3 атна май 4 атна	

'Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар" (Мы уже теперь большие, дорога ведет нас в школу) проекты (6-7 лет).

Лексический минимум – 60 слов и речевых образца.

*Активные слова:*син кем, хәерле көн, тычкан, бу кем? бу нәрсә? нишли?, йоклый, утыра, ашый, эчә, нишлисең?, ашыйм, эчәм, уйный, уйныйм, утырам, барам, кая барасың?, син нишлисең?,сикер, сикерәм, сикерә, йөгерә, төлке, йөгер, йөгерәм, чәк-чәк, өчпочмак, яшь, бүре, керпе, тавык, әтәч, үрдәк, чана, шуа, шуам, бие, бии, биим, ак, кара, җырла, җырлыйм, зур рәхмәт, китап укый, рәсем ясыйм, укыйм, дәфтәр, нәрсә яратасың? (58 слов)

Речевые образцы включат изученные в средней и старшей группах: нәрсә яратасың? (2 слова)

Наглядно-демонстрационный материал;

Аудиоматериал – 71 трэка;

Анимационные сюжеты – 19;

Рабочая тетрадь – 20 заданий;

Занятия проводятся 3 раз в неделю, в течение года —105 НОД. Продолжительность занятий 25-30 минут. Структура каждого НОД определяется его содержанием. Каждое занятие имеет основные части:

1. Введения детей в новую тему
2. Рассмотрение нового материала
3. Закрепление лексического минимума
4. Ситуативные игры

Тематик план.

Эшчәнлек №		**Тема**	**Сәгать саны**	**Уздыру вакыты**
	Танушу, кабатлау			сентябрь 1,2 атна
1		Әйдәгез, танышабыз.	1	сентябрь 3 атна
2		Хәерле көн.	1	сентябрь 3 атна
3		Мультфильм карау	1	сентябрь 3 атна
4		Син кем ?	1	сентябрь 4 атна
5		"Шалкан" әкиятен сәхнәләштерү.	1	сентябрь 4 атна
6		Экияте элендэ	1	сентябрь 4 атна
7,8		"Бу нәрсә?"	2	октябрь 1 атна октябрь 2 атна

9,10,11		“Кем нишли?”	3	октябрь 1 атна октябрь 2 атна октябрь 4 атна
12		Аниацион куренеш карау	1	октябрь 1 атна
13		Экияте элендэ	1	октябрь 2 атна
14,15		“Дусларны сыйлыйбыз”.	2	октябрь 3 атна октябрь 4 атна
16,17		“Нишлисең?”	2	октябрь 3 атна октябрь 4 атна
18		“Тату гаилә”	1	октябрь 3 атна
19,20		“Әйдәгез, уйныйбыз”.	2	ноябрь 1 атна ноябрь 2 атна
21,22		“Кунак килде”.	2	ноябрь 1 атна ноябрь 2 атна
23,24		“Әкият илендә”	2	ноябрь 1 атна ноябрь 2 атна
25,26,27,28		“Кафега барабыз”.	4	ноябрь 3 атна ноябрь 4 атна
29,30		“Без кафеда”.	2	ноябрь 3 атна ноябрь 4 атна
31,32		“Күңелле уеннар”.	2	декабрь 1 атна
33		Мультфильм	1	декабрь 1 атна
34		“Спорт бәйрәменә әзерләнәбез”.	1	декабрь 2 атна
35		“Бәйрәмгә барабыз”.	1	декабрь 2 атна
36		“Көчлеләр, кыюлар, җитезләр”.	1	декабрь 2 атна
37,38		“Казанда спорт бәйрәме”.	2	декабрь 3 атна
39		Мультфильм	1	декабрь 3 атна
40		“Әкият илендә”	1	декабрь 3 атна
41,42		“Без циркта”.	2	декабрь 4 атна
43		“Җәнлекләр спорт бәйрәмендә”.	1	декабрь 4 атна
44,45,46		“Безнең дуслар”.	3	гыйнвар 2 атна гыйнвар 3 атна
47		“Үрдәк дусларын тапты”	1	гыйнвар 2 атна
48		Мультфильм “Сертотмас урдэк”	1	гыйнвар 2 атна
49		Экият илендэ «Циркта».	1	гыйнвар 3 атна
50,51		“Безнең дуслар”.	2	гыйнвар 4 атна
52		Мультфильм “Чукмар белэн Тукмар”	1	гыйнвар 4 атна
53		“Акбай чана шуа”.	1	февраль 1 атна
54		“Чана шуам”.	1	февраль 1 атна
55,56,57		Тауда	3	февраль 1 атна февраль 2 атна
58		“Шаян кошлар”	1	февраль 2атна
59		“Әйдә, бие!”	1	февраль 3 атна
60,61,62,63		“Без биибез”	4	февраль 2 атна февраль 4 атна
64		“Урманда зур концерт”.	1	февраль 4 атна
65		“Мияуның бүлмәсен бизибез”	1	февраль 5 атна
66		“Туган көнгә бүләк әзерлибез”.	1	февраль 5 атна
67		“Акбай туган көнгә барырга әзерләнә.	1	февраль 5 атна
68		”Әкият илендә”	1	февраль 4 атна
69,70,71		Туган көнгә әзерләнәбез	3	март 1 атна
72,73,		“Мияуның туган көне”.	4	март 2 атна

74,75				март 3 атна
76		“Туган көн табынында”	1	март 2 атна
77		“Туган көне”.	1	март 2 атна
78,79, 80,81		“Күңелле сәяхәт”.	4	март 4 атна апрель1 атна
82		“Урман китапханәсендә.	1	март 4 атна
83		Уйный -уйный укыйбыз	1	апрель1 атна
84		“Мәктәптә”	1	апрель 2 атна
85		“Уку бүлмәсе”.	1	апрель 2 атна
86		“Урман мәктәбендә”.	1	апрель 2 атна
87		Портфельдә нәрсә бар?	1	апрель 3 атна
88		Нәрсә кирәк?	1	апрель 3 атна
89		Нәрсә? Нинди? Ничә?	1	апрель 3 атна
90		Өстәл театры “Теремкәй”.	1	апрель 4 атна
91		“Теремкәй” әкиятен сәхнәләштерү	1	апрель 4 атна
92		Мультфильм “Теремкәй”.	1	апрель 4 атна
93		Өстәл театры “Кем нәрсә ярата?”	1	май 1 атна
94		“Кем нәрсә ярата?” әкиятен сәхнәләштерү	1	май 1 атна
95		Мультфильм “Кем, нәрсә ярата?”	1	май 1 атна
96		“Белем иленә сәяхәт”.	1	май 2 атна
97		“Могҗизалар кыры”	1	май 2 атна
98		“Без инде хәзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар”	1	май 2 атна
99		Татарча сөйләшәбез	1	май 3 атна май 3 атна
100		“Без инде хәзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар”	1	май 3 атна
100-105		Кабатлау	5	май 3 атна май 4 атна

МӘКТӘПКӘЧӘ ЯШЬТӘГЕ БАЛАЛАРНЫҢ ТАТАР ТЕЛЕНДӘ СӨЙЛӘШӘ (АРАЛАША) БЕЛҮ КҮНЕКМӘЛӘРЕН ТИКШЕРҮ.

Тикшерү үткәрү буенча киңәшләр.

Балаларның татар телендә аңлау һәм сөйләшә (аралаша) белү күнекмәләрен уку елы башында (октябрь ае) һәм уку елы ахырында (апрель аенда) тикшерелә. Уртанчылар төркеме балалары белән тикшерү уку елы ахырында үткәрелә. Уку елы уртасында тематик тикшерү (декабрь, январь) үткәререгә мөмкин.

Тикшерүне һәр бала белән аерым, 1 – 2 бала катнашында, ә йомгаклау эшчәнлеге булганда барлык балалар белән бергә дә үткәрергә була. Тикшерү вакыты 10-15 минутан артмаска тиеш.

Биремнәр балаларның яшь үзенчәлекләрен исәпкә алып үткәрелә, уен-бирем рус телендә аңлатыла. Биремнәр мавыктыргыч һәм кызыклы булырга тиеш. Сораулар ачык, төгәл итеп, интонация белән бирелә.Тикшерүче балаларның җавабын тыңлаганда елмаеп, кирәк булса җавапны дөреслэп, бала әйтә алмаганда булышырга тиеш.

Тикшерү барышында яңа материал бирелми. Тикшерүне эш дәфтәрләре, таратма, күрсәтмә рәсемнәр, интерактив тактада уеннар кулланып үткәрергә дә була.

Биремнәр, уеннар өчен кирәк булган күрсәтмәлелек алдан әзерләнеп куелган булырга тиеш. Тикшерүче һәр биремгә аерым балл куеп бара. Тикшерү ахырында баллар саны кушыла һәм 5 кә бүленә. Шулай итеп гомуми нәтиҗә ясала.

Уку елы ахырында уртанчылар, уку елы башында зурлар төркеме балаларының “Минем өем” проекты буенча татар телен үзләштерү дәрәҗәләрен билгеләү.

№	Балаларның исем, фамилиясе	Сүз байлыгы		Бәйләнешле сөйләм			Барлы-гы	Уртача балл
		“Минем өем” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча дүрт – биш рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)	Ягымлы сүзләр куллану (“исәнме”, “сау бул”, “рәхмәт”)	Боерыкны аңлап үтәү һәм куллана белү (кил, утыр, сикер, ю, аша, эч)	Тирә - юньдәге предметларның сыйфатын, күләмен белдерә торган сүзләрне аңлап сөйләмдә куллану.	Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сарап алу, тәкъдим итү, инкарь иү, раслау)		
1.								
2.								
3.								
4.								
5.								
6.								
7.								
8.								
9.								
10								
11								
12								
13								
14								
15								

Нәтиҗәләрне билгеләү		
Югары дәрәҗә 2,7 дән 3 кә кадәр	Бала сөйләмдә актив, сорауларга җавап бирә, яхшы аралаша.	
Уртача дәрәҗә 2 дән 2,6 га кадәр	Сүз байлыгы бар, аралашуда бик үк актив түгел.	
Уртачадан түбән дәрәҗә 1 дән 2 гә кадәр	Аңлый, русча җавап бирә.	

Задания для определения уровня умения общаться детей на татарского языка

1. “Минем өем” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану.

1. ***Дидактик уен. "Бу кем?"*** *(Івариант)*

(Лексика: әти, әни, кыз, малай, әби, бабай)

Уен эчтәлеге: Өй рәсеме. Өй тирәсендә гаилә әгъзалары рәсемнәре (комплекттагы күрсәтмә рәсемнәр). Тәрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый: Бу кем? ("Әни"...).

2. ***Дидиктик уен "Кем юк?"*** *(II вариант)*

(Лексика шул ук).Уен шул ук рәсемнәр кулланып үткәрелә. Тәрбияче бер рәсемне алып куя. Баладан сорый: "Кем юк?" ("Әби"...)
Уенны интерактив тактада да, бала белән бала арасында диалог формасында да үткәрергә була)

3. Дидактик уен "Кәрзиндә нәрсә бар?"

(Лексика: ипи, алма, сөт, чәй)
Уен эчтәлеге: Мияу кәрзин белән ашамлыклар алып килгән. Мияу ашамлык муляжларына күрсәтә, исемен сорый: "Бу нәрсә?" ("Алма"...)

4. Дидактик уен "Нәрсә юк?"

Мияу бер ашамлык муляжын яшереп куя: "Нәрсә юк?". Бала нәрсә юклыгын әйтергә тиеш. ("Алма"...) Уенны рәсемнәр кулланып та үткәреп була.

5. Дидактик уен "Мин әйтәм, син күрсәт һәм әйт"

(Лексика: әти, әни, кыз, малай, әби, бабай; куян, аю, туп, машина, курчак, эт, песи, ипи, алма, сөт, чәй).
Уен эчтәлеге: Балага уенчык яисә уенчык рәсемнәре бирелә. Бала, тәрбияче әйткән уенчыкны яисә уенчык рәсемен табып күсәтергә һәм исемен кабатлап әйтергә тиеш.

6. Дидактик уен "Исемен әйтсәң бирәм"

(Лексика: куян, аю, туп, машина, курчак, эт, песи)
Уен эчтәлеге: Тәрбияче өстәлендә уенчыклар яисә рәсемнәр. Тәрбияче балага уенчыкны(рәсемне) күрсәтә, сорый: "Бу нәрсә?"- "Алма"... ; "Бу кем?"-"Әти"... Бала уенчык исемен дөрес әйтсә аңа уенчыклар, яисә таратма рәсемнәр бирелә.

7. Дидактик уен "Серле янчык"

(Лексика: куян, аю, туп, машина, курчак, эт, песи)
Уен эчтәлеге: Балага уенчыклар күрсәтелә, исемнәрен әйтеп янчыкка салына. Бала янчыктагы уенчыкны капшап исемен әйтә, алып күрсәтә.

8. Дидактик уен "Әйе-юк"

Сүзнең дөрес үзләштерелүен тикшерү йөзеннән (аңлап яки аңламыйча әйтү) төрле вариантта сораулар бирелә: "Бу нәрсә?" - "Аю"...; "Бу аю?" - "Әйе, аю"...; "Бу куян?" - "Юк, песи"...
Югары балл (2.7-3) — сүз байлыгы җитәрлек, уенчык, әйберләрне үзлектән, аңлап дөрес күрсәтә, исемнәрен әйтә.
Уртача балл (2-2,6) - сүз байлыгы бар, кайбер сорауларга тәрбияче ярдәмендә җавап бирә.
Уртачадан түбән балл (1-1.9) - аңлый, русча җавап бирә.
2. Ягымлы сүзләр куллану ("исәнме", "сау бул", "рәхмәт").
Ситуатив күнегүләр:
а) Ситуатив күнегү "Куян аюга кунакка килә". Ул ишектән кергәндә аюга нәрсә әйтә? (Ничек исәнләшә?), "Исәнме аю".
б) Ситуатив күнегү "Куян аюда кунакта булды". Ишектән чыгып киткәндә куян аю белән ничек саубуллаша? (Нәрсә әйтә?) "Сау бул, аю".
в) Уен ситуациясе "Кунак сыйлау". Акбайда (Мияуда) кунакта.
Тәрбияче Акбай (Мияу) ролендә. Ул баланы, ашамлык, җиләк-җимеш (алма, груша, банан һ.б.) муляжлары белән "сыйлый". Тәрбияче баланың "рәхмәт" әйтә белүен билгели.
г) Уен ситуациясе "Дустыңны сыйла". Балаларны парлаштырып бер-берсен сыйларга тәкъдим итү. Рәхмәт әйтә белүләрен билгеләү.
д) Ситуатив күнегү "Акбайга ("Мияуга", "Курчакка", "Дустына") уенчык бүләк ит".
Югары балл (2,7-3) - бала ситуацияләрдә ягымлы сүзләрне урынлы куллана.
Уртача балл (2-2.6) - тәрбияче ярдәмендә җавап бирә.
Уртачадан түбән (1-1.9)- аңлый, сорауга җавапны русча әйтә.
3. Боерыкны аңлап үтәү һәм куллана белү (кил, утыр, сикер, ю, аша, эч).
1. Сүзле уен "Мин әйтәм - син эшлә" ("Командир").
2. Сүзле уен "Шаян уенчыклар" (Уен баланың боерыкларны аңлы рәвештә үтәвен тикшерү өчен бирелә. Уенның эчтәлеге: Тәрбияче уенчыкка боерык бирә, мәсәлән: Утыр! Ә уенчык "ашый" башлый. Бала боерыкны дөрес итеп үтәп күрсәтә).
Югары дәрәҗә (2,7-3) - бала боерыкны аңлап, дөрес үти.
Уртача дәрәҗә (2-2,6) - ялгыша.
Уртачадан түбән дәрәҗә (1-2) - татарча аңламый, боерыкларны үтәми.

4.Тирә-юньдәге предметларның сыйфат билгеләрен, күләмен белдерә торган сүзләрне аңлап сөйләмдә куллану.

1. ***Дидактик уен "Уенчык нинди?" (зур, кечкенә, чиста, пычрак, әйбәт, матур).***

Уен эчтәлеге: зур-кечкенә уенчыклар күрсәтелә. Тәрбияченең "Нинди?" соравына бала уенчыкның исемен сыйфат билгесе белән әйтергә тиеш.

-Нинди курчак? - Зур (кечкенә, чиста, пычрак, әйбәт, матур) курчак.

Эш дәфтәрендәге 11 нче биремне кулланып була.

2. ***Дидактик уен "Тап, күрсәт һәм әйт" (чиста, пычрак).***

Комплекттагы күрсәтмә рәсемнәр кулланып үткәрелә. Тәрбияче әйткән рәсемне бала табып күрсәтә, әйтә.("Чиста туп", "Пычрак аю"...).

Эш дәфтәрендәге 13 нче биремне кулланып була.

3. ***Дидактик уен "Курчакка бүләк".***

Тәрбияче зур курчакка- зур туп, кечкенә курчакка- кечкенә туп бүләк итәргә куша.“ Мә, зур туп ", “Мә, кечкенә туп".

4. ***Дидактик уен "Дөрес сана".***

Санау күнекмәләрен билгеләү (1-5 кадәр). Тәрбияче уенчыклар, муляжлар санарга тәкъдим итә. Төркемдәге балаларны да санарга була. "Ничә малай?", "Ничә кыз?".

5. ***Дидактик уен "Ничә?".***

Санау күнекмәләрен тикшерү өчен шулай ук, укыту методик комплектындагы күрсәтмә рәсемнәрне дә кулланып була.

- Ничә туп?- Биш туп.

Югары дәрәҗә (2,7-3)- әйберләрнең сыйфат билгеләрен, күләмен исем белән кушып дөрес әйтә.

Уртача дәрәҗә (2-2.6) - 1-2 билгесен әйтә.

Уртачадан түбән дәрәҗә (1-1.9) - әйберләрнең билгеләрен, күләмен рус телендә әйтә.

5.Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сарап алу, тәкъдим итү, инкарь итү, раслау).

1. ***Уен ситуациясе "Әйдәгез танышабыз".***

"Син кем?" соравына аңлап җавап бирүе билгеләнә. К нам пришла новая кукла, она хочет с вами познакомиться: -Исәнмесез. Мин Алсу. Син кем? (Мин Оля (Коля). -Мин Алсу, мин кыз. Син кыз? (Юк, мин малай (әйе, мин кыз).

2. ***Уен ситуациясе "Кунак каршылыйбыз ".***

а) Тәрбияче: К нам идут гости.

Спроси. "Кто там?". "Кем анда?"- Мин әби (бабай).

"Позови бабушку (дедушку)". -Әби (бабай) кил монда.

"Поздоровайся с бабушкой (дедушкой)"- Исәнме,әби (бабай).

"Спроси у бабушки (дедушки) как дела?"- Әби (бабай) хәлләр ничек?- Әйбәт, рәхмәт.

"Предложи бабушке (дедушке) сесть". - Әби (бабай) утыр.

"Предложи бабушке (дедушке) пить чай" - Мә, чәй, эч.

Скажи: "До свидания!" Сау бул, әби! (бабай).

б) Балага "кунак" белән исәнләшергә, хәлен сорарга, чакырып утыртырга, сыйларга ("аша,эч") һәм саубуллашырга тәкъдим ителә.

Эш дәфтәрендәге 3 нче биремне кулланып була.

1. ***Уен ситуациясе "Кунакларны сыйла".***

Угости Акбай хлебом, Мияу молоком.

-Мә, Акбай ипи, аша. - Рәхмәт.

-Мә, Мияу сөт, эч. - Рәхмәт.

Эш дәфтәрендәге 16 нчы биремне кулланып була.

2. ***Уен ситуациясе "Бер - береңне сыйла ".***

(Ашамлык муляжлары кулланып)

"Угости яблоком".

- Мә, алма, аша.- Рәхмәт.

"Спроси, яблоко вкусное?"

- Алма тәмле?- Әйе, тәмле.

Эш дәфтәрендәге 6 нчы биремне кулланып була.

3. ***Уен ситуациясе "Уенчыклар илендә"***

1 . Ты пришел в магазин игрушек. Попроси игрушку, которая тебе нравится.
-Куян бир (әле).- Рәхмәт.
2. Предложи поиграть с игрушкой.
- Мә, туп, уйна. - Рәхмәт.
3. Позови друга, предложи помыть игрушку.
-Коля, кил монда.- Мә, туп, ю.
4. Поменяйтесь игрушками. Попроси у друга игрушку, предложи ему свою .
- Коля, туп бир - Мә, туп.
- Рәхмәт.
Югары дәрәҗә (2,7-3) - аралаша, сөйләм күнекмәләрен актив куллана.
Уртача дәрәҗә (2-2,6) - тәрбияче ярдәмендә аралаша.
Уртачадан түбән дәрәҗә (1-1.9) - аңлый, русча җавап бирә.

Уку елы ахырында зурлар, уку елы башында мәктәпкә әзерлек төркеме балаларының

№	Балаларның исем, фамилиясе	**Сүз байлыгы**		**Бәйләнешле сөйләм**			**Барлы-гы**	**Уртача балл**
		“Уйный – уйный үсәбез” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)	Ягымлы сүзләр куллану (“исәнме”, “сау бул”, “рәхмәт”. “исәнмесез”, “ сау булыгыз”)	Боерыкны бирә белү (кил, утыр, сикер, уйна, ю, аша, эч, ки, сал)	Үен ситуацияләрендә үзлектән сорау бирә белү (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?)	Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкарь итү, раслау)		
1.								
2.								
3.								
4.								
5.								
6.								
7.								
8.								
9.								
10								
11								
12								
13								
14								
15								

Нәтиҗәләрне билгеләү

Югары дәрәҗә 2,7 дән 3 кә кадәр	Бала сөйләмдә актив, үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.	
Уртача дәрәҗә 2 дән 2,6 га кадәр	Сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.	

Уртачадан түбән дәрәҗә 1 дән 2 гә кадәр	Аңлый, русча җавап бирә.	

1."Уйный – уйный үсәбез" проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)

1. ***<u>Дидактик уен "Бу нәрсә?"</u>***

(Лексика: аш, ботка, сөт, кашык, тәлинкә, чынаяк).

Уен эчтәлеге: Тәрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый:

- Бу нәрсә? ("Аш"...)

2. ***<u>Дидактик уен "Кәрзиндә нәрсә бар?"</u>***

(Лексика: кишер, суган, бәрәңге, кыяр, кәбестә, алма).

Уен эчтәлеге: Куян кәрзин белән яшелчәләр һәм җиләк-җимеш алып килгән. Куян сорый: "Нәрсә бар?" ("Кәбестә"...)

3. ***<u>Дидактик уен "Нәрсә юк?".</u>***

(Лексика: кишер, суган, бәрәңге, кыяр, кәбестә, алма).

Куян бер яшелчә муляжын яшереп куя: "Нәрсә юк?". Бала нәрсә юклыгын әйтергә тиеш. Уенны рәсемнәр кулланып та үткәрергә була.

4. ***<u>Дидактик уен "Дөресен әйт".</u>***

(Лексика: күлмәк, чалбар, сарафан, өстәл, урындык, карават).

Уен эчтәлеге: Балага рәсемнәр бирелә. Бала рәсемнәрнең исемен атый һәм күрсәтә.

<u>Югары балл (2.7-3)</u> — сүз байлыгы җитәрлек, яшелчәләр, савыт-сабалар, киемнәр, өй җиһазлары атамаларын аңлап дөрес күрсәтә, исемнәрен әйтә һәм куелган сорауларга җавап бирә.

<u>Уртача балл (2-2,6)</u> - сүз байлыгы бар, кайбер сорауларга тәрбияче ярдәмендә җавап бирә.

<u>Уртачадан түбән балл (1-1,9)</u> - аңлый, русча җавап бирә.

2. Ягымлы сүзләр куллану ("Исәнме", "Сау бул", "Рәхмәт", "Исәнмесез", " Сау булыгыз").

Ситуатив күнегүләр (уртанчылар төркемендәге ягымлы сүзләр бүлеген кара):

а) Поздоровайся с Акбаем.

б) Спроси как дела у Акбая.

в) Скажи спасибо Акбаю. Спроси как дела.

г) Попрощайся с Акбаем.

д) Поздоровайся с воспитателем, Мияу и Акбай.

е) Попрощайся с воспитателем, Мияу и Акбай.

<u>Югары балл (2.7-3)</u> — бала сөйләмдә ягымлы сүзләрне урынлы куллана.

<u>Уртача балл (2-2,6)</u> – уен ситуацияләрен тәрбияче ярдәмендә төзи.

<u>Уртачадан түбән балл (1-1.9)</u> – аңлый, җавап бирә алмый.

3. Боерыкны бирә белү (кил, утыр, сикер, уйна, ю, аша, эч, ки, сал).

Балаларның боерыкларны бирә белү күнекмәләрен тикшерү. Балалар бер-берсенә боерык бирәләр. Саша, аша! – Саша ашау хәрәкәтләре күрсәтә. Алга таба Саша үзе башка балага боерык бирә һәм шундый тәртиптә дәвам ителә.

(Лексика: кил, утыр, сикер, ю, аша, эч, уйна, ки, сал).

<u>Югары балл (2,7-3)</u> – 8-9 сүз.

<u>Уртача балл (2-2.6)</u> – 5-6 сүз.

<u>Уртачадан түбән (1-1,9)</u>– 1-2 сүз.

4. Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау бирә белү. (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?).

<u>1. Сюжетлы-рольле уен "Кибет"</u>

Балаларга рус телендә кибет уены үткәрү аңлатыла һәм өч төп сорауны куя белүләрен максат итеп куясың. Уен яшелчә, киемнәр, савыт-саба, өй җиһазлары рәсемнәре кулланып үткәрелә.

(Лексика: Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?).

2. ***<u>Дидактик уен "Нинди?".</u>***

Тикшерүдә сорауларны аерым кулланып та үткәрергә була.

Әйберләрне билгесен ачыклау өчен бирелә торган сорауга аңлап җавап бирү һәм ул сорауларны үзлектән куя белү.

(Лексика: нинди? кызыл, сары, яшел, зәңгәр).

3. ***Дидактик уен "Ничә?".***

Санау күнекмәләрен билгеләү (1- 10 кадәр).

4. ***Дидактик уен "Дөрес сана".***

Тәрбияче уенчыклар, муляжлар, укыту методик комплектындагы күрсәтмә рәсемнәрне санарга тәкъдим итә. Балалар бер-берсенә сорау бирәләр һәм җавап бирәләр. Шулай ук, сорауны тәрбияче үзе дә бирә ала. *"Ничә...?"*.

Югары балл (2,7-3) – диалогта 3 сорауны да аңлап куллана.

Уртача балл (2-2.6) – диалогта 2 сорауны аңлап куллана.

Уртачадан түбән (1-1.9)– диалогта 1 сорауны аңлап куллана.

5. Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкаръ итү, раслау).

1. ***Уен ситуациясе "Әйдәгез танышабыз".***

"Син кем?" соравына аңлап җавап бирүе билгеләнә.

К вам пришла новая кукла, она хочет с вами познакомиться:

- Исәнмесез. Мин Алсу. Син кем? (Мин Оля яки Коля).
- Мин Алсу, мин кыз. Син кыз? (Юк, мин малай).

2. ***Уен ситуациясе "Кунак каршылыйбыз".***

а)Тәрбияче:

- К нам идут гости. Спроси. "Кто там?". "Кем анда?"
- Мин Акбай.
- Позови Акбая.
- Акбай, кил монда.

б)У Акбая сегодня день рождение. Подари свою игрушку

- Акбай, мә кызыл туп.
- Рәхмәт.

в) Угости гостей супом или кашей.

- Мә, аш (ботка) (аша).

г)Что бы сьесть угощение попроси ложку.

- Кашык бир.
- Нинди кашык?
- Зур, матур, зәңгәр кашык.
- Рәхмәт.

3. ***Уен ситуациясе "Кибеттә".***

Бала белән бала аралашуы тикшерелә.

- Исәнме! Хәлләр ничек?
- Әйбәт, рәхмәт.
- Аю бир.
- Нинди аю?
- Зур аю, чиста аю, матур аю.
- Ничә?
- Ике аю.
- Мә, ике аю.
- Рәхмәт.
- Сау бул.

Югары балл (2,7-3) – бала сөйләмдә актив, үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.

Уртача балл (2-2.6) – сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.

Уртачадан түбән (1-1.9)– аңлый, русча җавап бирә.

Уку елы ахырында мәктәпкә әзерлек төркеме балаларының

“Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты буенча татар телен үзләштерү дәрәҗәләрен билгеләү.

№	Балаларның исем, фамилиясе	Сүз байлыгы		Бәйләнешле сөйләм			Барлы-гы	Уртача балл
		“Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)	Ягымлы сүзләр куллану (“исәнме”, “исәнмесез”, “сау бул”, “сау булыгыз”, “рәхмәт”, “зур рәхмәт”, “хәерле көн”, “хәлләр ничек?”, “әйбәт”)	Боерыкны бирә белү (кил, утыр, сикер, уйна, ю, аша, эч, ки, сал, бие, җырла, йөгер, йокла)	Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау куя белү. (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә? Син кем? Бу кем? Бу нәрсә? Нишли? Кая барасың?)	Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкарь итү, раслау)		
1.								
2.								
3.								
4.								
5.								
6.								
7.								
8.								
9.								
10								
11								
12								
13								
14								

Нәтиҗәләрне билгеләү

Югары дәрәҗә 2,7 дән 3 кә кадәр	Бала сөйләмдә актив, үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.	
Уртача дәрәҗә 2 дән 2,6 га кадәр	Сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.	
Уртачадан түбән дәрәҗә 1 дән 2 гә кадәр	Аңлый, русча җавап бирә.	

1.“Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану.
(Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)

1. ***Дидактик уен “Бу нәрсә?”***

(Лексика: тычкан, бүре, төлке, керпе, тавык, әтәч, үрдәк, аю).

Уен эчтәлеге: Тәрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый:

- Бу нәрсә? (“бүре”...)

2. ***Дидактик уен “Портфельдә нәрсә бар?”***

(Лексика: китап, дәфтәр, рәсем, мәктәп).

Уен эчтәлеге: Тәрбияче портфельдән рәсемнәр яки предмет алып күрсәтә, исемен сорый:

-Портфельдә нәрсә бар?- (“Дәфтәр бар”...)

3. ***Дидактик уен “Портфельдә нәрсә юк?”***

Бала нәрсә юклыгын әйтергә тиеш. Уенны рәсемнәр кулланып та үткәрергә була.

4. ***Дидактик уен “Дөресен әйт”***

(Лексика: чәк- чәк, өчпочмак, бәрәңге, аш, ботка, су).

Уен эчтәлеге: Балага рәсемнәр бирелә. Бала рәсемнәрне атый.

Югары балл (2.7-3) — 10-14 сүз.

Уртача балл (2-2,6) – 7-9 сүз.

Уртачадан түбән балл (1-1,9) – 1-6 сүз.

2. Ягымлы сүзләр куллану

(“Исәнме”, “Исәнмесез”, “Сау бул”, “Сау булыгыз”, “Рәхмәт”, “Зур рәхмәт”, “Хәерле көн”,“Хәлләр ничек?”, “Әйбәт”)

Ситуатив күнегү:

Телефоннан сөйләшү.

Эш дәфтәрендәге 1 нче биремне кулланып була.

Югары балл (2,7-3) — бала сөйләмдә ягымлы сүзләрне урынлы куллана.

Уртача балл (2-2,6) – тәрбияче ярдәмендә җавап бирә.

Уртачадан түбән балл (1-1,9) – аңлый, сорауларга җавапны русча бирә.

3. Боерыкны бирә белү.

(Лексика: кил монда, утыр, сикер, ю, аша, эч, уйна, ки, сал, йөгер, бие, җырла, йокла).

Дидактик уен: “Командир”

Эш дәфтәрендәге 9 нчы биремне кулланып була.

Бер бала икенче балага боерык бирә. Мәсәлән:

-Коля, сикер! (Коля сикереп күрсәтә).

-Коля, син нишлисең?(Колядан сорый) – Мин сикерәм.

-Коля нишли? (Башка баладан сорый) – Коля сикерә.

Югары балл (2,7-3) — 11-13 сүз белән боерык бирә, син нишлисең, нишли сорауларын бирә белә.

Уртача балл (2-2,6) – бары боерык бирә, сорауларны куя алмый.

Уртачадан түбән балл (1-1,9) – 1-5 сүз белән боерык бирә, сорауларны русча әйтә.

4. **Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау бирә белү.**

(Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә? Син кем? Бу кем? Бу нәрсә? Нишли? Кая барасың?)

1. Уен ситуацияләре:

а) “Кибет” (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?)

б) “Телефоннан сөйләшү” (Кая барасың? Син нишлисең?)

в) “Танышу” (Син кем? Бу кем? Бу нәрсә? Нишли?)

2. Сюжетлы-рольле уен “Кибет”

Балаларга рус телендә кибет уены үткәрү аңлатыла һәм өч төп сорауны куллана белүләре тикшерелә.Уен яшелчә, киемнәр, савыт-саба, өй җиһазлары, йорт кошлары, уенчык рәсемнәре кулланып үткәрелә.

(Лексика: Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?).

2. ***Дидактик уен “Нинди?”.***

Тикшерүдә сорауларны аерым кулланып та үткәрергә була.

(Лексика: кызыл, сары, яшел, зәңгәр, ак, кара).

3. ***Дидактик уен “Сана”.***

Санау күнекмәләрен билгеләү (1- 10 кадәр).

Югары балл (2,7-3) – сорауларны аңлап куллана.

Уртача балл (2-2,6) – аңлый, тәрбияче ярдәме белән куллана.

Уртачадан түбән (1-1,9)– русча җавап бирә.

5. Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкарь итү, раслау)

1. ***Уен ситуациясе "Әйдәгез танышабыз"***
- Исәнмесез. Син кем? - (Мин Оля яки Коля).
- Мин кыз. Син кыз? - (Юк, мин малай).
- Сиңа ничә яшь?- (6 (7) яшь).

2. ***Уен ситуациясе "Телефоннан сөйләшү".(диалогны сан, сыйфат, күләм бәрәмлеге кертеп баетырга була)***
- Исәнме. Хәлләр ничек?
- Әйбәт.
- Нишлисең?
- Мин уйныйм. Син нишлисең?
- Мин ашыйм.
- Нәрсә?
- Алма ашыйм.
- Алма тәмле(ме)?
- Әйе, алма тәмле.
- Сау бул.

3. ***Уен ситуациясе "Кая барасың?"*** *(мәктәп, кафе, цирк һ.б.)*
- Исәнме! Хәлләр ничек?
- Әйбәт, рәхмәт.
- Кая барасың?
- Кафега барам.
- Кафеда нәрсә бар?
- (ашамлыклар атарга мөмкин)
- Саша нишли?
- Саша бәрәңге ашый.

4.***Ситуатив күнегү.***

а) Син нишлисең?
- Мин биим (утырам, сикерәм, ашыйм, эчәм, уйныйм, йөгерәм, җырлыйм, йоклыйм).

Югары балл (2,7-3) – бала сөйләмдә актив, үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.

Уртача балл (2-2.6) – сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.

Уртачадан түбән (1-1,9)– аңлый, русча җавап бирә.